

ЩОДО СИСТЕМИ ОЦІНОЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасний рівень розвитку світової економіки характеризується жорсткими умовами конкуренції, високою інноваційною активністю господарюючих суб'єктів, зростанням значущості інтелектуального капіталу, випуском конкурентоспроможної високотехнологічної продукції тощо. Здійснювана поступово інтеграція вітчизняних підприємств у світовий економічний простір може бути успішною лише за умови вибору шляху інноваційного розвитку, альтернативи якому на сьогодні не існує. Між тим, офіційні статистичні дані щодо інноваційної складової діяльності українських підприємств свідчать про недостатні, навіть, незадовільні темпи впровадження інновацій. Так, протягом 2000-2011рр. спостерігалась зменшення питомої ваги промислових підприємств, що впроваджували інновації, на 2%, кількості найменувань інноваційної продукції більш ніж у 2 рази, питомої ваги реалізованої інноваційної продукції в обсязі промисловості на 3% [1].

У всьому розмаїтті питань в галузі інновацій, що потребують удосконалення та подальшого розвитку, значне місце посідають теоретико-методичні та практичні аспекти оцінки інноваційного потенціалу підприємства (зокрема, понятійний апарат, структура інноваційного потенціалу, система одиничних індикаторів та визначення їх значущості, методи агрегування, здійснення розрахунків по окремим підприємствам).

На розвиток концептуальних підходів авторів до оцінки інноваційного потенціалу, викладених в [5], в даній публікації увагу авторів зосереджено на одному з аспектів досліджуваної проблеми, а саме, на формуванні системи одиничних показників. При цьому попередньо сформульовані основні підходи та вимоги до такої системи: групування показників за певними складовими інноваційного потенціалу (обґрунтовано авторами): виробничо-технологічною, кадровою, науковою, фінансово-економічною, складовою інноваційної культури; повна характеристика інноваційної діяльності підприємства або можливості її здійснення; однозначна інтерпретація показників; відсутність дублюючих показників; включення як кількісних (переважно), так і якісних показників (за необхідності); доступність інформації для розрахунку (у т.ч., для зовнішнього користувача), а також невеликі витрати на її отримання.

З урахуванням наведених вимог та результатів дослідження наукової думки з даного питання [2-4, 6,7 та ін.] обґрунтовано наступну систему показників інноваційного потенціалу підприємства в розрізі його складових:

- *виробничо-технологічна складова*: питома вага продукції, що має патентний захист; питома вага інноваційної продукції; кількість науково-технологічних розробок та винаходів; коефіцієнт придатності обладнання;
- *кадрова складова*: питома вага працівників, направлених на підвищення кваліфікації; питома вага працівників-науковців; питома вага підрозділів, що беруть участь в інноваційній діяльності;
- *наукова складова*: кількість науково-дослідних робіт, що виконуються на підприємстві; кількість науково-дослідних робіт, що виконуються спільно з науково-дослідними інститутами; кількість придбаних технологій та розробок у поточному періоді;
- *фінансово-економічна складова*: частка витрат підприємства на науково-дослідну діяльність; коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами; індекс прибутковості інноваційної продукції; коефіцієнт автономії;
- *складова інноваційної культури*: ступінь сприйняття інновацій; рівень взаємодії різних рівнів управління; пропагування введення інновацій корпоративною культурою.

Надано алгоритми розрахунку кількісних та обґрунтовано значення якісних показників, визначено із залученням спеціалістів-експертів значущість складових інноваційного потенціалу та конкретних одиничних показників.

1. Державний комітет статистики України//Офіційний сайт: [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Ілляшенко С.М. Роль інноваційної культури у формуванні інноваційно сприятливого середовища на підприємстві: у 3 т. / С.М. Ілляшенко, Ю.С. Шипуліна: збірка тез доповідей II міжнародної науково-практичної конференції «Економіка та фінанси в умовах глобалізації: досвід, тенденції та перспективи розвитку». – Макіївка: Макіївський економіко-гуманітарний інститут, 2010. – Т. 3. – С. 69-72.
3. Касьян З.Е. Сутність інноваційного потенціалу підприємства / З.Е. Касьян, Т.Є. Воронкова // Вісник ЖДТУ. – 2009. – №1(51). – С.17-20.
4. Нургалиєва Ш.М. Проблемы оценки инновационного потенциала предприятия / Ш.М. Нургалиева // Вопросы современной науки и практики. – 2008. – №1 (11). – С.238-247.
5. Пересунько О.Ю. Методичні підходи до оцінки інноваційного потенціалу підприємств/О.Ю. Пересунько, Т.Б. Ігнашкіна // Проблеми реалізації науково-творчого потенціалу молоді:пошуки, перспективи. Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конф. 17 лютого 2012р. – Дніпропетровськ: ІМА-прес, 2012. – 260с. – С.177-178.
6. Хобта В.М. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства/В.М. Хобта, Г.О. Комар//Економіка промисловості. – 2009. – №44. – С.60-68.
7. Шляхто И.В. Оценка инновационного потенциала промышленного предприятия / И.В. Шляхто // Вестник Брянского государственного технического университета. – 2006. – № 1 (9). – С.109-115.